

OPIČÍ KRÁL
Wu Čcheng-en

Wu Čcheng-en
Opičí král

překlad Zdenka Heřmanová

Nakladatelství *Apostrof* se rozhodlo pro maximální vstřícnost vůči čtenářům. Proto tato kniha není zabezpečena ochranou proti kopírování (DRM), která podle našeho názoru vychází z mylného předpokladu, že každý čtenář je pirát, působí mu zbytečné nepříjemnosti a knihu přesto nedokáže dostatečně ochránit.

Věříme, že čtenář tuto vstřícnost ocení a že ho nebude ponoukat k nezákonnému šíření knihy, především k jejímu zveřejnění na internetu.

Děkujeme všem, kteří nekopírují knihy z naší e-dičnické dílny a podporují tak vydávání e-knih.

Translation (c) Zdenka Heřmanová-Novotná, 1997, 2011

Preface and afterword (c) Zdenka Heřmanová-Novotná, 1994, 2011

Cover illustration (c) Zdeněk Sklenář – rodina Hrnčířikova, 1962, 2011

Obsah

PŘEDMLUVA: OPIČÍ KRÁL A VYPRÁVĚNÍ
O PUTOVÁNÍ NA ZÁPAD

1. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA HOŘE
BUJNÝCH KVĚTŮ PŘIŠEL NA SVĚT KAMENNÝ
OPIČÁK

2. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ
KRÁL KRASAVEC ZA MOŘEM HLEDAL
UČITELE

3. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK
PATRIARCHA SUBÓDHI PROZRADIL
OPIČÁKOVI TAJEMSTVÍ NESMRTELNOSTI

4. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK
ZAHUBIL KRÁLE DÉMONŮ V JESKYNI
UPROSTŘED VOD

5. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI OPIČÁK
V PALÁCI DRAČÍHO KRÁLE VYPŮJČIL
POKLAD

6. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK
VYŠKRTL SVÉ JMÉNO Z PEKELNÝCH
SEZNAMŮ

7. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ
KRÁL STAL NEBESKÝM PODKONÍM

8. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK VELKÝ
SVĚTEC PORAZIL NEBESKÉHO KRÁLE LI

9. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ
KRÁL PŘEKAZIL BROSKVOVOU SLAVNOST

10. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK
NEBESKÁ VOJSKA OBKLÍČILA HORU
BUJNÝCH KVĚTŮ

11. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ
KRÁL ZÁVODIL V PROMĚNÁCH S BOHEM
ER-LANGEM

12. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BYL
OPIČÁK PŘIKOVÁN POD HORU PĚTI PRVKŮ

13. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ
MILOSTI KUAN-JIN ŠLA NA VÝCHOD
HLEDAT CTNOSTNÉHO MNICHA

14. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MNICH
TRIPITAKA BYL POVĚŘEN PŘINESENÍM
POSVÁTNÝCH PÍSEM

15. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ
KRÁL NA HRANIČNÍ HOŘE OBRÁTIL
K LEPŠÍMU

16. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK
UKRADL BOBULKY NESMIRTELOSTI

17. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MISTR
ČEN-JÜAN ZADRŽEL TRIPITAKU A JEHO
UČEDNÍKY

18. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ
MILOSTI KUAN-JIN VZKŘÍSILA STROM
ŽIVOTA

19. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI
DÉMON TŘIKRÁT ZAHRÁVAL S TRIPITAKOU

20. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE
OPIČÁK ZNOVU UJAL VLÁDY V KRÁLOVSTVÍ
NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ

21. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE
TRIPITAKA V LESE ČERNÝCH BOROVIC
SETKAL S DÉMONEM

22. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK
PRINCEZNA STYDLIVĚNKA OSVOBODILA
TRIPITAKU

23. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON
ŽLUTÁ SUKNICE ŘÁDIL V ZEMI VZÁCNÝCH
SLONŮ

24. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK ČUNÍK PŘEMLOUVAL OPIČÍHO KRÁLE
25. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL VYPOŘÁDAL S DÉMONEM ŽLUTOU SUKNICÍ
26. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DŘEVORUBEC ZE STOLIČNÉ HORY VAROVAL NAŠE POUTNÍKY
27. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA TRIPITAKU ČÍHALO NEBEZPEČÍ V JESKYNI LOTOSOVÝCH KVĚTŮ
28. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK LSTÍ ZÍSKAL POKLADY DÉMONŮ
29. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝM DŮVTIPEM OŠÁLIL DÉMONY
30. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SKONČILI OBA DÉMONI Z JESKYNĚ LOTOSOVÝCH KVĚTŮ
31. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZACHRÁNIL MNICHY
32. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PŘEDVÁDĚL SVÉ UMĚNÍ V ZEMI POMALÝCH KOL

33. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝMI KOUZLY ZAHUBIL TŘI DÉMONY
34. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠIM POUTNÍKŮM ZATARASILA CESTU OHŇOVÁ HORA
35. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK MÁMIL NA JAKŠE KOUZELNÝ VĚJÍŘ
36. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÁK UTKAL S KRÁLEM DÉMONŮ SILNÝM BUVOLEM
37. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZKROUIL OBA DÉMONY A ZÍSKAL KOUZELNÝ VĚJÍŘ
38. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK DÍKY SVÉMU OSTROVTIPU VYZVĚDĚL DŮLEŽITÉ ZPRÁVY
39. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PRORAZIL LAHVIČKU TEMNÝCH SIL
40. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON DRZE OBELSTIL OPIČÁKA
41. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMONI NA ZNAMENÍ DÍKŮ PŘENESLI TRIPITAKU PŘES HORU

42. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠI
POUTNÍCI DORAZILI DO ZÁPADNÍHO RÁJE
A ZÍSKALI PRAVÁ POSVÁTNÁ PÍSMATA
SETKÁVÁNÍ S OPIČÍMI KRÁLI
VYSVĚTLIVKY

PŘEDMLUVA: OPIČÍ KRÁL A VYPRÁVĚNÍ O PUTOVÁNÍ NA ZÁPAD

Záleží na čtenáři, jak bude tento výbor ze slavného čínského románu *Vyprávění o putování na západ* (čín. *Si-jou-ti*) z 16. století vnímat: jako sled dobrodružných příhod opičího krále Suna a jeho druhů s pohádkově mytologickým zabarvením nebo jako průřez pozoruhodným dílem čínské klasické literatury, podávající obraz prolínání taoistických a buddhistických představ s prvky domácího kultu i folklóru v čínském středověkém nazírání.

Podkladem pro tento fantastický román byla cesta buddhistického mnicha Süan-canga, známého též jako Tripitaka, v letech 629–645 pro sůtry do Indie. Na této nebezpečné a strastiplné pouti Süan-cang překročil poušť Gobi a pohoří Hindukúš a dostal se až do dnešního Kašmíru, Bengálska a Čennaje. V klášterech zde studoval učení různých škol buddhismu a do Číny přinesl

na 600 textů, které v posledním dvacetiletí života se svými žáky překládal do čínštiny. Své putování Süan-cang zachytil v *Zápisích o západních krajinách za Velkých Tchangů*, které česky vyšly v roce 2002.

Není divu, že Süan-cangův téměř nadlidský výkon se stal vděčnou látkou pro lidová vyprávění a divadelní hry, které přesouvaly záznam skutečné cesty do polohy nadpřirozena a přetvářely ji v dlouhou řadu nadpozemských dobrodružství a bojů s démony. Nejstarší ucelený původní text, který se zachoval, je *Vyprávění prokládané veršem o cestě mnicha Tripitaky z říše velkých Tchangů pro sútry* někdy z 10.–11. století. Teprve o půl tisíciletí později vznikl román o stu kapitolách. Je to dílo neúspěšného kandidáta státních zkoušek, ale zato úspěšného sběratele lidové slovesnosti, básníka a romanopisce Wu Čcheng-ena (1500–1582), který rozvinul a obohatil motivy ze starších úryvkovitých předloh a vtiskl jim i rozměr buddhistické alegorie s mnoha významovými vrstvami. Vytvořil kompozičně a stylisticky dokonalé

a patrně nejdynamičtější dílo čínské klasické prózy. V jeho podání má román tři poměrně samostatné části: první (kapitola 1–7) vypráví o zrození Opičáka, založení opičího království a vzpouře proti nebi, druhá (kapitola 8–12) popisuje, jak tchangský císař navštívil podsvětí, třetí, nejobsáhlejší část (kapitola 13–100) líčí putování pro posvátná písma na západ a překonávání 81 nástrah, jež Tripitakovi a jeho třem průvodcům kladou zlá božstva.

Wu Čcheng-enův román, v Číně po staletí oblíbený čtenáři každého věku, je hojně překládán i do evropských jazyků. Vzhledem k jeho obsáhlosti (1100 stran) bývají překládány jen ty nejatraktivnější partie nebo pořizovány výběry. Vpravdě průkopnický byl vynikající anglický překlad soustředěný na Opičákovu vzpuru proti nebi od Arthura Waleyho (*Monkey*, Londýn 1942). Řadu výborů i úplných překladů zatím uzavírá interpretačně i stylisticky dokonalý francouzský překlad sinologa André Lévyho (*La Pérégrination vers l'Ouest*, Paříž

1991), členící text románu do dvaceti dějově uzavřených celků.

Český překlad *Opičí král* z roku 1961 (Praha SNDK) byl čtvrtým uvedením do evropského jazyka. Z tohoto překladu vychází i předkládaná upravená a zkrácená verze, uspořádaná do osmi samostatných částí. Je zaměřena na ty nejpoutavější partie Wu Čcheng-enoova románu a obsahuje přibližně jeho čtvrtinu. Téměř celý je podchycen děj o zrození Opičáka a jeho vzpouře proti nebi. Toto elektronické vydání odpovídá poslednímu tištěnému vydání z roku 1997. V něm byly z putování pro sůtry oproti prvnímu českému vydání vypuštěny některé pasáže retardující děj a nově byly přeloženy kapitoly 16–18. Do tohoto elektronického vydání byl pak navíc zařazen text Setkávání s opičími králi.

Mnohý dospělý český čtenář si snad ještě dnes vzpomene na svou oblíbenou dětskou knížku o nezkrotném, ale i neohroženém opičím králi Sunovi, věrném svému učiteli Tripitakovi, a jeho komickém protipólu Čuníkovi. V živé paměti je jistě i úspěšný seriál Čínské ústřední

televize o dvaceti pěti dílech, vysílaný u nás dvakrát na začátku 90. let, barvitě ztvárňující nejen šarvátky s démony, ale i zábavnou formou seznamující s myšlenkami čínského buddhismu a taoismu a panteonem jejich božstev.

Snad čtenář najde v *Opičím králi* obojí – přitažlivá dobrodružství rebelanta a nezbedy Sun Wu-kchunga i mnohovýznamovou fresku hledání dobra a obětavosti pro druhé.

Zdenka Heřmanová

1. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ PŘIŠEL NA SVĚT KAMENNÝ OPIČÁK

Když bájný [stvořitel Pchan Ku](#) oddělil zemi od nebe, [tři císaři](#) uspořádali svět a [pět vládců](#) mu dalo mravní zásady. Tehdy se svět dělil na [čtyři světadíly](#). V jednom z nich ležela země zvaná Ao-laj. Ze všech stran ji oblévalo moře a z moře vyrůstala daleko široko známá hora Bujných květů. Na jejím vrcholku byl zázračný kámen. Byl vysoký tři sáhy, šest stop a pět palců a v objemu měl dva sáhy a čtyři stopy. Jednoho dne se rozpukl a porodil kamenné vejce veliké jako míč. Zúrodněno větrem vejce oživilo a proměnilo se v opičáka, jemuž pak říkali „Kamenný“. Opičák měl všech pět smyslů i všechny končetiny. Rychle se naučil lézt a chodit. Hluboce se poklonil na všechny čtyři světové strany.

Opičák pak běhal a skotačil po horách, okusoval traviny a kořínky, napájel se

pramenitou vodou, trhal horské květiny i ovoce ze stromů. Družil se s paviány a ostatní opičí čeledí, přátelil se s vlky, tygry a pardály, jeleny a daňky. V noci se ukládal k spánku pod skalními převisy, ve dne se toulal po vrcholcích a prolézal jeskyně. Neměl ponětí o čase, a tak mījela jedna zima za druhou, rok plynul za rokem.

Jednoho parného rána se opice uchýlily před vedrem do stínu borového lesíka. Lezly po stromech a šplhaly po větvích, trhaly květy a pídily se po plodech, cvrnkaly kuličky, hrály si na honěnou, vyhrabávaly si jamky v písku a stavěly si z něho domečky. Pak zase honily vážky a chytaly kobylinky, chvíli vzhlížely k nebi a klaněly se božstvům, ale vzápětí už zase strhávaly šlahouny břechťanu, pletly polštářky z trávy, olizovaly si kožíšky, uštípovaly si nehty, šťouchaly se, tlačily, strkaly, mačkaly a tahaly. Když si ve stínu sosen do sytosti vyhrály, odešly se koupat do zelenavé horské bystriny. Voda se řítla ze skal jako kutálející se meloun a rozstříkovala se v mlhovou clonu.

„Odkudpak asi tenhle potok teče? Nemáme dnes stejně co dělat, co kdybychom se tak pustily proti proudu a vystopovaly prameny potoka?“ řekly si opičky. „Alespoň budeme mít nějaké povyražení.“

Vesele zavřeštěly, popadly své mladé a s křikem vyrazily na cestu. Šplhaly po svazích podél bystřiny, až dorazily k prameni: byl to vodopád padající z veliké výše.

„To je krása! To je krása!“ tleskaly opice radostí. „Jistě tryská odněkud z nitra hory a plyne až do samého oceánu. Jestli se mezi námi najde někdo tak smělý, že pronikne až k samému prameni a zase zpátky, aniž se mu na těle zkriví jediný vlásek, učiníme ho svým králem.“

Opakovaly svou výzvu ještě třikrát, když tu najednou vyskočil z opičího stádečka Kamenný opičák a hlasitě vzkřikl: „Já to zkusím!“

Zamhouřil oči a přikrčil se ke skoku. Pak se prudce odrazil a hup! Zmizel ve vodopádu. Po chvíli pootevřel oči a rozhlédl se kolem. Všechna voda se úplně ztratila a před ním se leskl most. Opičák se protáhl, zbystril pozornost a tu vidí, že

most je celý z železných plátů. Zpoza mostu vytékala v kaskádách ze skalní rozsedliny voda a vířila pod mostními oblouky. Vyšplhal se na most, nahnul se přes okraj, pátravě se zadíval před sebe a co nevidí! Vždyť tu je docela pěkné obydlí!

Když se dosyta vynadával, seskočil z mostu, podívá se nalevo, podívá se napravo a tu vidí kamennou desku. Na ní bylo vyryto velkým písmem: *Tato jeskyně Vodních závěsů na zázračné hoře Bujných květů vede až do nebe.*

Kamenný opičák byl radostí celý bez sebe. Rychle se otočil, přimhouřil oči a příkrčil se ke skoku. Jako šipka prolétl vodopádem zpět a sotva dechu popadaje ze sebe vyrazil: „To je učiněný zázrak!“

Opice ho obklopily a vyptávaly se jedna přes druhou: „Jaké to tam je? Je tam voda hodně hluboká?“

„Vůbec tam není voda,“ vysvětloval Kamenný opičák, „je tam jen most z železných plátů a za mostem je pěkné obydlí. Jako by nám ho seslalo samo nebe.“

„Jaké obydlí?“ vyptávaly se nedočkavě opice.

„Voda vytéká ze skalní rozsedliny, víří pod mostem a zakrývá vstupní branku. Po obou stranách mostu rostou květiny a stromy, za brankou je kamenný domek s kamennými lehátky, židličkami, miskami a talířky, kamenným kotlem a kamennou pecí. Uprostřed na kamenné desce je nápis: *Tato jeskyně Vodních závěsů na zázračné hoře Bujných květů vede až do nebe.* Bylo by to pro nás bezpečné útočiště, místa je tam dost pro sta, ba tisíce opiček, mladých i starých. Všichni se tam rychle vydejme, tam budeme chráněni před všemi záludnostmi počasí.“

Opice se velice zaradovaly.

„Jdi napřed a veď nás!“ volaly na Kamenného opičáka.

Ten opět zamhouřil oči, příkrčil se a zvolal: „Všichni za mnou!“ A hup! skočil do vodopádu. Odvážnější opice se vrhaly jedna po druhé za ním. Ty zbabělejší natáhly krky, ale pak je zase skrčily, škrábaly se za uchem a mnuly si tváře. Po chvíli si však také dodaly odvahy, hlasitě

zavřeštěly a skočily. Přehoupaly se přes most a hned se strhla bitka o postele a o pec. Misky a talíře si rvaly z rukou a přenášely je z místa na místo. Nedaly si pokoj, dokud je nepřemohla únava.

Kamenný opičák se pak postavil před zástup opic a ujal se slova: „Vážené shromáždění! Jak známo, slovo dělá muže. Slíbili jste, že toho, kdo pronikne tam i zpět vodopádem, aniž se mu zkříví na těle jediný vlásek, učiníte svým králem. Já jsem to dokázal a ještě k tomu jsem vám našel pěkné místečko, kde můžete v klidu užívat rodinného štěstí a oddávat se sladkému spánku. Proč mi tedy nesložíte poklonu jako svému králi?“

Jak to opice uslyšely, poklonily se všechny do jedné až k zemi. Pak se postavily podle stáří do řady a znovu se ukláněly a provolávaly slávu svému králi.

Kamenný opičák tedy usedl na trůn opičího království. Zakázal, aby ho poddaní nazývali „Kamenným“. Vymyslel si nové jméno – opičí král Krasavec. Z paviánů, šimpanzů a kočkodanů

si vybral své dvorské hodnostáře a ministry. Přes den se s nimi toulal po hoře Bujných květů a navečer se vraceli do jeskyně Vodních závěsů. Panoval mezi nimi dokonalý soulad, ale s ostatním zvířectvem a ptactvem se nestýkali. Opičí král Krasavec vládl sám a jeho poddaní žili blaženě a spokojeně.

V těchto bezelstných radovánkách uplynulo králi Krasavci několik set let. Jednoho dne, když se opice veselily na hostině, pojednou zesmutněl a z očí mu skanuly slzy. Opice ho okamžitě obstoupily a vyptávaly se, co ho rmoutí.

„Oddáváme se právě veselí,“ pravil král Krasavec, „přepadly mě však obavy z budoucnosti, a proto jsem se zasmušil.“

„Ach Vaše Veličenstvo, vám je těžko se zavděčit,“ usmívaly se opice, „den co den máme skvělé hostiny na posvátných horách, ve starých jeskyních a na bájných ostrovech. Nejsme poddanými jednorožce ani fénixe, neomezuje nás pražádný pozemský král. Taková svoboda, vždyť to je pro nás nezměrné štěstí! K čemu tedy chmury?“

„Nepoutají nás sice zákony pozemských králů, ani nepodléháme moci světa ptactva a zvířat. Jednoho dne však zeslábneme a zestárneme a pán pekel v ústraní čeká, kdy nás uchopí do svých spárů. Chtěl bych vědět, mohli se navždy stát nebešťanem.“

Když to opičky uslyšely, zakryly si tváře a žalostně se rozvzlykaly. Po celé opičí říši zavládl smutek.

Najednou z opičího stáda vyskočila jedna obrovská statná opice a zavolala mocným hlasem: „Vaše Veličenstvo, máte-li obavy z budoucnosti, znamená to, že ve vašem srdci vytryskla touha po nesmrtelnosti. Na světě jsou tři druhy bytostí, na něž nemá pán pekel právo.“

„Které to jsou?“ ptal se hned opičí král.

„Buddhové, nesmrtelní a svatí,“ pravila opice. „Nepodléhají [koloběhu zrození a zániku](#), jsou věční jako nebe a země, jako hory a řeky.“

„A kde je mám hledat?“ vyptával se dychtivě král Krasavec.

„Zde na světě, v jeskyních posvátných hor.“
Uslyšev tato slova, opičí král zajásal radostí.

„Zítřka vás opustím. Sestoupím z hor, přenesu se přes moře, třebaš až na konec světa, a vyhledám tyto světce. Naučím se od nich věčnému mládí a nesmrtelnosti a tak vyvážnu z osidel krále pekel.“

Opice tleskaly a pochvalně vřeštěly.

„Výborně! Výborně! Prolezeme zítřka hory, nasbíráme plody a bobule a uspořádáme velikou hostinu na rozloučenou.“

Na druhý den opice opravdu natrhaly zázračné broskve, načesaly nevídané ovoce, vyhrabaly kořínky, které dodávají sílu a svěžest, a nařezaly lilie a orchideje a jiné vzácné květiny a traviny. Všechno pečlivě rozložily na kamenné stolečky a ke každému z nich přistavily kamennou židličku. Pak roznesly vybraná vína a vzácné pochutiny. Do čela stolu usadily krále Krasavce a pak podle stáří zaujaly místa i ostatní. Uctívaly svého panovníka ovocem a květy a popíjely po celý den.

Druhého dne vstal král Krasavec velmi časně a nařídil opicím, aby mu ze suchých kmenů borovic sroubily vor, uřízly sochor

z bambusového prutu a nachystaly na cestu nějaké jídlo a ovoce. Pak vstoupil sám na vor, vši silou se odrazil od břehu a nechal se větrem unášet po vlnách směrem k Jižnímu světadílu. Štěstí mu skutečně přálo. Po celou dobu plavby vanul silný jihovýchodní vítr a zanesl ho k severozápadním břehům Jižního světadílu. Blízko u břehu změřil opičí král hloubku vody. Na mělčině seskočil z voru a vystoupil na pevninu. Na pláži chytali lidé ryby, stříleli kachny, sbírali ústřice a vysoušeli sůl z mořské vody.

Opičák se pitvorně zašklebil a s podivnými posunky k nim přistoupil blíže. Lidé se však tak vylekali, že odhodili košíky a sítě a rozutekli se na všechny strany. Jen jeden se nestačil spasit útekem. Král Krasavec z něho stáhl oděv a navlékl si jej na sebe, tak jak to viděl u lidí. Kolébavým krokem se pak pustil do měst a vesniček, potuloval se po tržištích, odpozorovával lidské způsoby a učil se lidské řeči. V stávaje lehaje nepřestával myslet na tři

druhy bytostí, od nichž by získal dar věčného mládí a nesmrtelnosti.

Chcete-li vědět, zda opičí král za mořem opravdu našel učitele, přečtěte si další kapitolu.

2. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL KRASAVEC ZA MOŘEM HLEDAL UČITELE

Opičí král neměl při hledání nesmrtelných štěstí. Prošel křížem krážem celý Jižní světadíl, prohledal města, prošel vesničkami, a než se nadál, uplynulo osm devět let. Najednou se octl na břehu Západního oceánu. Tu ho napadlo, že tam někde za mořem posvátného muže jistě najde. Sám si sroubil nový vor a znovu se dal kolébat mořskými vlnami, až přirazil k břehům Západního světadílu. Vystoupil na pevninu a opět se pustil do hledání. Najednou uviděl před sebou vysokou horu porostlou hlubokým tajemným lesem. Náš opičí král však neměl strach ani z vlků, ani z tygrů či pardálů. Vyšplhal se na vrcholek a rozhlížel se kolem. Jak se tak rozhlížel, uslyšel najednou z hloubi lesa čísi zpěv. Rychle seběhl dolů, proběhl lesem, nastražil uši a tu slyší:

„Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
v oblacích sám se procházím,
můj smích se perlí veselím.

Poduškou jsou mi kořeny sosny,
zrcadlem srpek měsíce,
nade mnou široká nebeská bář.

Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
vínečko sladké popíjím,
dříví na prodej donáším.

Domovem je mi tajemný les,
zahradou hory a vody,
sekerou rubám vyschlou plář.

Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
na trhu zpěv svůj rozezním,
za otep rýži vyměním.

Neřinčí zbraně, utichly,
mír zavládl v říši.

Nejsem z těch, již pro zisk
lstí či svárem jen dýší.

Slávu či světský pád, to neznám.
Nevinnost dny mé dlouží,
svatí, toť druhové moji,
ti v tichu po čistotě touží.“

Když to opičí král uslyšel, zaplavila ho vlna
radosti. „Tak tady se tedy skrývá kýžený světec!“

Rychle skočil do lesa a rozhlédl se kolem.
Před ním stál dřevorubec, který zde osekával
chrastí.

„Vážený světče, váš učedník k vám vztahuje
ruce,“ oslovil ho král Krasavec. Dřevorubec
údivem upustil sekeru. Pak se otočil a uklonil se
opičímu králi na pozdrav.

„Mýlíte se, vašnosti,“ vypravil ze sebe, „já
ubožák se sotva držím při životě. Co vás vede
k tomu, že mě oslovujete jako světce?“

„Když nejste světec, jak to, že mluvíte jako světec?“

„Já že mluvím jako světec?“

„Stál jsem na pokraji lesa a zaslechl jsem vás prozpěvovat: ‚Nevinnost dny mé dluží, svatí, toť druhové moji, ti v tichu po čistotě touží.‘ Což by toto mohl zpívat nějaký obyčejný člověk?“

„Nechci před vámi nic tajit,“ usmál se dřevorubec, „tu píseň mě opravdu naučil jeden nesmrtelný. Je to můj soused. Když viděl, jak musím doma dřít a kolik mám starostí, naučil mě tuhle písničku. Kdykoliv mi bude těžko, mám si ji zazpívat a to mě rozptýlí a pomůže snášet bídu. Zrovna jsem se zase nad něčím trápil, a tak jsem si zazpíval. Neměl jsem potuchy, že mě posloucháte.“

„Když je světec vaším sousedem, proč se nestanete jeho učedníkem? Což by to nebylo pěkné naučit se od něho třeba nesmrtelnosti?“

„Osud mi nepřeje,“ pravil dřevorubec, „už když mi bylo osm nebo devět let, dolehly na mne starosti. Otec mi zemřel a matka ovdověla. Byl jsem sám, bratrů ani sester jsem neměl, a tak

tedy péče o matku připadla mně. Teď je již matka stará, přece bych ji neodvrhl! Pole nám zpustla, máme sotva co dát do úst a do čeho se obléknout. Často nezbyvá nic jiného než donést nějakou tu otep chrastí na trh a měďáky vyměnit za hrstku rýže. Sám musím shánět, vařit a posluhovat matce, a tak nemám čas se učit nesmrtelnosti.“

„Vidím, že jste šlechetný a oddaný syn, to vám bude jednou jistě přičteno k dobru,“ pravil opičí král, „mohl byste mi však ukázat, kde ten nesmrtelný bydlí? Rád bych mu složil poklonu.“

„Nedaleko odtud. Tato hora se jmenuje hora Vznešených teras a uprostřed hory je jeskyně Tří hvězd a měsíce v srpku. Tam právě ten nesmrtelný bydlí. Jmenuje se patriarcha Subódhi. Měl už bezpočtu učedníků. I teď jich má u sebe třicet čtyřicet. Půjdete-li po této pěšince směrem na jih, po sedmi osmi mílích cesty tam dorazíte.“

Opičí král se tedy rozloučil. Vyšel z hlubokého lesa, stoupal vzhůru po svahu pěšinkou směrem na jih a asi po sedmi osmi mílích cesty opravdu uviděl jeskyni. Vrata byla pevně zavřená, vůkol bylo ticho a nic

nenaznačovalo, že by zde někdo bydlel. Tu najednou král Krasavec otočí hlavu a na skále, asi tři sáhy vysoko, uvidí kamennou desku. Byla široká necelých osm stop a do ní byl velkým písmem vyryt nápis: *Jeskyně Tří hvězd a měsíce v srpku na hoře Vznešených teras.*

„Jsou tady opravdu poctiví lidé!“ zaradoval se opičí král. „Skutečně je zde hora a jeskyně toho jména!“

Dlouho se rozhlížel kolem, ale neodvážil se zabušit na dveře. Vyskočil si do větvoví borovice a začal loupat semínka z šišek. Za chvíli uslyšel zavržení, dveře jeskyně se otevřely dokořán a vyšel velice půvabný hošík. Hned na první pohled bylo vidět, že to není jen obyčejný smrtelník.

„Kdo to tu tropí neplechu?“ vzkřikl hošík, sotva vyšel ze dveří.

Opičí král seskočil střemhlav ze stromu a hluboce se uklonil: „Vzácný panáčku, jsem učedník, který se chce učít nesmrtelnosti. Jak bych se mohl opovážit tropit zde neplechu?“

„Tak ty se tedy chceš učit nesmrtelnosti,“
usmál se hošík.

„Ano,“ přitakal na to král Krasavec.

„Náš učitel právě skončil svůj odpočinek
a chystá se zahájit výklad písem. Dříve však, než
udal námět, nařídil mi, abych šel otevřít dveře, že
prý tam čeká někdo, kdo chce vstoupit do učení,
abych ho přivítal. To máš být ty?“

„Ano, to jsem já, to jsem já,“ usmíval se opičí
král Krasavec.

„Pojď tedy za mnou dovnitř,“ vyzval ho
hošík.

Opičí král se upravil a následoval hošíka
dovnitř. Před nimi se otevřely komnaty a paláce,
táhnoucí se hluboko do nitra jeskyně, letohrádky
z perel, síně z drahokamů, bezpočtu tichých
komnat a odlehlých zákoutí. Nakonec přišli
k stupínku z nefritu, na němž zpříma trůnil
patriarcha Subódhi. Po obou stranách pak stálo
na třicet dalších nesmrtelných.

Opičák se ihned uklonil až po pás
a několikrát pobil čelem o zem.

„Odkud pocházíš?“ otázal se patriarcha.
„Udej nejprve své jméno a zemi a pak se můžeš poklonit znovu.“

„Pocházím ze země Ao-laj, z jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů.“

„Ven s ním,“ rozkřikl se patriarcha Subódhi.
„Je to nějaký prohnaný lhář, tomu nejde o žádné učení!“

Opičák začal bít horlivě hlavou o zem.

„Já, ubohý učedník, mluvím čistou pravdu, ani slůvka lživého.“

„Země Ao-laj je od nás oddělena dvěma oceány a celým Jižním světadílem. Jak by ses mohl dostat až sem?“

„Plavil jsem se přes moře a oceány, deset let jsem bloudil po zemích a pevninách, než jsem se dostal až sem.“

„Budiž, snad je to pravda, když jsi putoval tolik let,“ děl patriarcha. „Jak ti říkají?“

„Celkem nijak. Když mi někdo nadává, nezlobím se na něho, když mě někdo bije, nehorším se na něho, ještě se mu za to pokloním.“

Po celý život jsem nikdy neměl zvláštního jména.“

„Nemyslím nějakou přezdívku. Jak se jmenovali tvoji rodiče?“

„Nemám otce ani matku,“ pravil opičí král.

„Tos narostl na stromě, že nemáš otce ani matku?“

„Nenarostl jsem na stromě, ale vyrostl jsem z kamene. Pamatuji se jen, že na hoře Bujných květů byl zázračný kámen, jednoho dne se rozpukl a já jsem přišel na svět.“

To povstal spojením nebe a země, tajně se zaradoval patriarcha Subódhi. „Ukaž mi, jak umíš chodit.“

Opičí král se vypjal a kolébaje se ze strany na stranu přešel dvakrát kolem.

„Máš tělo ohyzdné jako makak, co se živí borovými šiškami. Dám ti tedy podle tvého těla příjmení Sun.“

„Sláva, sláva, teprve dnes se dovídám, jaké je moje příjmení. Desettisíckrát děkuji, vzácný učiteli, za milost! Když už mám příjmení, poctěte mě ještě jménem, aby to pěkně znělo.“

„Dávám svým učedníkům jména podle dvanácti ctností. Ty jsi učedník desátého řádu.“

„Jakých dvanáct ctností?“ vyzvídal Opičák.

„Dvanáct ctností, to je štědrost, velkomyslnost, rozvaha, moudrost, vyrovnanost, upřímnost, přirozenost, umírněnost, velkorysost, pochopení, dokonalost a poznání,“ pravil patriarcha Subódhi. „Na tebe připadá pochopení, dávám ti tedy řádové jméno Wu-kchung, to jest ten, který pochopil [prázdnotu](#).“

„Výborně, ode dneška se tedy jmenuji Sun Wu-kchung, ten, který pochopil prázdnotu,“ jásal Opičák.

Byl svým novým jménem tak nadšen, že kolem patriarchy radostí poskakoval a hluboce se mu na znamení díků ukláněl. Patriarcha Subódhi pak nařídil učedníkům, aby Opičáka vyvedli druhými dveřmi a naučili ho, jak se má kropit země a zametat, jak má odpovídat, je-li tázán, jak se má chovat, jak má vcházet a odcházet. Učedníci tedy podle rozkazu vyvedli Opičáka ven a všemu ho naučili.

Nakonec se jim Opičák hluboce uklonil, vyšel na chodbu a přichystal si místečko k spaní. Od rána druhého dne se s ostatními učedníky učil mravům a správnému způsobu rozmluvy, učil se psát, naslouchal výkladu posvátných knih a zapaloval kadidlo. A tak plynul den za dnem. Ve volných chvílích zametal a kopal na zahradě, pěstoval květiny a ošetřoval stromy, sbíral chrástí a spaloval je, nosil vodu na zalévání. Všeho, co potřeboval, se mu dostávalo v hojné míře. A tak než se nadál, uběhlo sedm osm let.

Jednoho dne patriarcha Subódhi zasedl na svůj trůn, dal svolat všechny nesmrtelné a chystal se zevrubně osvětlit [učení o Velké Cestě](#).

Opičák Sun, napjatě poslouchající výklad, se začal najednou ze samé radosti drbat za ušima a na spáncích. Oči mu mžikaly šibalským úsměvem a ruce a nohy mu jen hrály. Patriarcha si toho všiml a napomenul ho: „Jak to, že neposloucháš můj výklad a jen sebou vrtíš jako posedlý?“

„Však učedník pozorně poslouchá,“ omlouval se Opičák, „teď jsem však zaslechl, můj pane, váš vnitřní hlas. Přemohla mě radost, a proto jsem se začal nevědomky vrtět. Odpusťte mi, pane můj, mou vinu!“

„Když jsi zaslechl můj vnitřní hlas, ptám se tě tedy: Jak dlouho jsi již v jeskyni?“ pravil patriarcha.

„Váš učedník je příliš nevědomý, nevyzná se v čase,“ přiznal se Opičák, „jen si pamatuji, že když někdy v krbu vyhasl oheň a já jsem chodil do lesa na dříví, objevil jsem tam na jedné hoře broskvoň a již jsem se sedmkrát dosyta najedl jejích broskví.“

„Ta hora se jmenuje hora Zralých broskví. Jedl-li jsi broskve sedmkrát, znamená to tedy, že jsi zde již sedm let. Jaké moudrosti se ode mne vlastně chceš naučit?“

„Nechám to na vás, ctihodný otče,“ pravil skromně Opičák, „jsem dychtivý naučit se čemukoliv.“

„Moudrost má tři sta šedesát obměn,“ pravil patriarcha Subódhi, „a každá obměna vede k vysvobození. Které obměně se chceš učit ty?“

„Jak uznáte za vhodné, můj pane. Rád poslechnu vaší rady,“ řekl Opičák.

„Naučím tě tedy obměně *šu*, věštění.“

„A co to znamená, můj pane?“

„Znamená to umět přivolávat duchy, jezdit na fénixu a předvídat osud, vědět, čemu jít vstříc a čeho se vystríhat.“

„A může se tím dosáhnout nesmrtelnosti?“

„Nikoliv.“

„To se tedy učit nebudu,“ stroze odmítl Opičák.

„Naučím tě tedy obměně *liou*, zběhlosti.“

Opičák se opět zeptal, co v sobě tají tato obměna.

„Ovládnout [učení všech škol](#), vyznat se v posvátných písmech a modlitbách, umět přivolávat světce a sám jako světec jednat.“

„A budu pak věčně živ?“ opět se staral Opičák.

„Máš-li na mysli život věčný, pak tato obměna je ti platná asi tolik jako dřevěný sloup zdi,“ pravil patriarcha Subódhi.

„Můj pane, já jsem prostý člověk a nevyznám se ve všelijakých pořekadlech. Co to znamená *být někomu platný jako dřevěný sloup zdi?*“

„Když si někdo staví dům,“ vysvětloval patriarcha, „podepře ho dřevěnými sloupy, aby byl pevný. Dům se však časem zřítí, protože sloupy shnijí.“

„Tato obměna nevypadá zrovna na dlouhý život,“ pravil smutně Opičák. „Nechci se jí učit, ne!“

„Naučím tě tedy obměně *ting*, vyrovnanosti.“

„A jaký užitek přináší tato obměna?“ ptal se Opičák.

„Oprostitš se od pozemských potřeb, vyrovnáš se sám se sebou a pohroužíš se v nečinnost. Nebudeš muset ani mluvit, ani jíst, ve spánku či bdění splyneš s prázdňem.“

„A dosáhnu tak nesmrtelnosti?“ byla opět první Opičákova starost.

„Ne, to ti bude platné jako nevypálené cihly vytažené z pece,“ pravil patriarcha.

„Můj pán mluví zase záhadně. Už jsem přece řekl, že nerozumím všelijakým pořekadlům. Co to má znamenat *nevypálené cihly vytažené z pece*?“

„To znamená, že se udělají cihly a tašky, dají se do pece a nevypálené se zase vyndají. Mají sice správný tvar, ale jakmile na ně spadne lijavec, úplně se rozmočí.“

„Ani to tedy nevede k věčnému životu,“ povzdechl zklamaně Opičák. „Ne, tohle se také učit nebudu.“

Jak to patriarcha Subódhi uslyšel, zlostně zasyčel, seskočil ze stupínku, popadl pravítka a rozmáchl se po Opičákovi.

„Ty mizerná opice, to se ti nelíbí, to ti zas nevoní. Co bys ještě chtěla?“ A prásk! prásk! prásk! Uhodil Opičáka třikrát po hlavě. Na ostatní ani nepohlédl, složil ruce za záda a odešel, pevně za sebou přibouchnuv dveře. Všichni žáci z toho byli celí vyděšení a svalovali vinu na Opičáka.

„Ty zatracená opice! Neznáš v ničem míru! Učitel tě chce naučit moudrosti, ale tobě se učit nechce, a ještě se s ním naschvál hádáš! Teď jsi ho urazil a kdoví kdy se zase ukáže!“

Všichni měli na Opičáka zlost, vyčítali mu jeho umíněnost a obraceli se k němu zády. Ale tomu to nevadilo, pořád se usmíval jakoby nic.

Náš Opičák již totiž rozluštil tajemství náznaků a v skrytu duše se jím kochal. Proto nikomu neodporoval a mlčky vše snášel. Tím, že ho patriarcha třikrát uhodil, složil ruce za záda, odešel a přibouchl dveře, mu naznačil, že v noci [o třetí hlídce](#) má za ním zadními vrátky přijít a tam že mu tajně prozradí tajemství nesmrtnosti.

Chcete-li vědět, jestli Opičák rozluštil tajemství správně, přečtěte si další kapitolu.

3. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK PATRIARCHA SUBÓDHI PROZRADIL OPIČÁKOVI TAJEMSTVÍ NESMRTELNOSTI

Zbytek dne Opičák skotačil s ostatními učedníky před jeskyní. Neustále se díval po nebi a nemohl se dočkat soumraku. Jakmile se setmělo, uložil se s ostatními k spánku. Zavřel oči, klidně oddechoval a předstíral, že spí. V horách nebylo ponocného, který by oznamoval čas, a tak Opičák nevěděl, kolik je hodin. Počítal tedy své vdechy a výdechy. Kolem půlnoci potichoučku vstal, oblékl se, pokradmu otevřel přední branku a vytratil se ven. Po staré pěšince si to namířil k zadní brance. Ta byla jen přivřená.

„Učitel mě opravdu chce naučit nesmrtnosti, když mi nechal otevřená vrátka,“ zaradoval se Opičák. Protáhl se vrátky a stanul u světceva lehátka.

Patriarcha, schoulený do klubíčka, tvrdě spal čelem ke zdi. Opičák se ho neodvážil rušit.

Poklekl u lehátka. Zanedlouho patriarcha procitl, natáhl nohy a začal sám pro sebe vzdychat: „Ach, jak je to těžké, běh světa je tak nevyzpytatelný! Lití elixíru života nikdy nepokládej za hračku! Ten, kdo člověku nehodnému svěří tajemství temných sil, darmo si ústa namáhá a jazyk vysouší.“

„Pane můj! Váš žák již drahnou dobu klečí před vaším lůžkem,“ ozval se tiše Opičák.

Subódhi poznal po hlase, že to je Sun Wu-kchung. Odhodil pokrývku, vztyčil se na lůžku a rozkřikl se: „Opice, co tady chceš? Jedeš spát!“

„Ctěný učiteli, což jste mi včera při výprasku jasně nenaznačil, že k vám mám kolem půlnoci přijít zadními vrátky, že mi sdělíte tajemství nesmrtelnosti?“ hájil se Opičák. „Proto jsem si dodal odvahy a poklekl u vašeho lože.“

Patriarcha Subódhi byl velice potěšen. Tajně si v duchu pomyslně: Ten mizera je asi opravdu zplozencem nebe a země. Jinak by přece neporozuměl mým náznakům!

„Není tady nikdo nepovolaný, jenom já sám,“ pravil tiše Opičák. „Smilujte se nade mnou, pane

můj, a prozradte mi tajemství věčného života. Nikdy vám to nezapomenu!“ žadonil.

„Pochopil jsi mé náznaky, je to tedy tvým osudem. Samotného mě to potěšilo. Přístup tedy blíže a pozorně poslouchej, prozradím ti tajemství dlouhého věku.“

Opičák se na znamení díky dotkl čelem země, poklekl před lehátkem a nastražil uši. Patriarcha Subódhi mu prozradil tajemné zaklínadlo.

Opičákova duše se naplnila blahem. Pečlivě si zaklínadlo zapamatoval, uctivě poděkoval za prokázanou milost a vyšel opět zadními vrátky. Rozhlédl se kolem. Nebe na východě se již bělalo a na západě se rozlévala zlatá záře. Pustil se opět pěšinkou k přední brance, polehoučku, potichoučku ji odstrčil a usadil se na svou postel. Pak schválně zašustil příkrývkou a zvolal: „Vstávat, již je bílý den!“

Všichni ještě spali a neměli nejmenšího tušení, jaké štěstí Opičáka té noci potkalo. Opičák pak po celý den nic kloudného nedělal, jen se v skrytu duše radoval ze svého tajemství.

Uběhla tři léta. Patriarcha Subódhi zase zasedl na trůn zdobený drahokamy a podával výklad učení. Tu se najednou zeptal: „Kde je můj učedník, jenž pochopil prázdnotu?“

„Zde,“ ozval se Opičák, který klečel v první řadě.

„Co nového ses za ta léta naučil?“

„Již jsem pronikl do podstaty přírody a zdroje mé síly se nesmírně znásobily,“ pravil Opičák.

„To ještě nestačí. Musíš se umět ochránit před třemi pohromami.“ Opičák dlouze povzdechl a po chvílce pravil: „Ctihodný učiteli, v tom musí být nějaký omyl. Často jsem slýchal, že když někdo dosáhne nejvyššího stupně osvícení, je věčný jako nebe samo. Oheň i voda ho chrání, ni žádná nemoc se ho netkne, jak ho tedy mohou stihnout tři pohromy?“

„Po pěti stech letech nebesa na tebe sešlou blesk,“ pravil patriarcha, „musíš být ostražitý a předem se mu vyhnout. Za dalších pět set let nebe na tebe sešle oheň. Nebude to obyčejný oheň, ani oheň nebeský, bude to oheň magické

síly. Nejprve ti spálí srdce, pak ti pronikne do mozku, tvé vnitřnosti změní v popel a tvé údy v prach. Veškerou tvou námahu za celých tisíc let obrátí vniveč. Za dalších pět set let nebe na tebe sešle vítr. Nebude to vítr ze západu ani z východu, ani ze severu či jihu, nebude to teplý podzimní vánek či větérek, který povívá v květech či v korunách stromů, ale mocný tajfun. Nejprve ti pronikne mozkiem a vnikne do těla, vysuší ti maso i kosti a celé tvé tělo se rozpadne. Těchto tří pohrom se musíš střežit.“

Opičákovi se z toho hrůzou zježily chlupy. Rychle se uklonil, pobil čelem o zem a škemral: „Ctěný učiteli, slitujte se nade mnou a poradte mi, jak se mám těmto pohromám vyhnout. Do smrti vám to nezapomenu.“

„Bylo by to celkem lehké. Ty jsi však jiný než člověk, a proto to nepůjde,“ děl patriarcha Subódhi.

„Vždyť mám také kulatou hlavu, která trčí k nebi, a nohama se dotýkám země, mám mozek, všechny vnitřnosti a všechny čtyři údy. V čem se vlastně od lidí liším?“ bránil se Opičák.

„Člověku se sice podobáš, ale nemáš vystouplé lícní kosti.“

Opiče mají totiž vyzábělý, plochý obličej a špičatou, protáhlou bradu. Opičák si sáhl rukou na tvář a zasmál se: „Ctihodný učiteli, nebuďte tak nespravedlivý! Nemám sice vystouplé lícní kosti, ale zato mám podbradek, a ten všechno vynahradí.“

„Dobrá tedy,“ souhlasil patriarcha, „kterou řadu proměn se chceš naučit, řadu hvězdy Polárky o dvaatřiceti proměnách, nebo řadu souhvězdí Medvěda o dvaasedmdesáti proměnách?“

„Chci toho pochytit co nejvíce, budu se raději učit řadu o dvaasedmdesáti proměnách,“ řekl Opičák dychtivě.

„Když je tomu tak, přistup blíže,“ děl patriarcha, „prozradím ti zaklínadlo.“

Naklonil se k Opičákovi a cosi mu zašeptal do ucha. Opičák byl velmi chápavý, mnohdy mu stačil nepatrný náznak a ostatní si domyslel. Jak zvěděl zaklínadlo, začal se denně cvičit a nedal si

pokoj, dokud se nenaučil všech dvaasedmdesát proměn.

Jednoho dne seděl učitel se svými žáky před jeskyní a kochal se krásou podvečera. Tu si vzpomněl na Opičáka: „Tak co, Sun Wu-kchungu, jak ti to jde?“

„Díky vaší nezměrné milosti jsem se už všemu dokonale naučil,“ prohlásil Opičák, „umím dokonce létat v mracích.“

„Tak mi to předved!“

Opičák dal nohy k sobě, mrskl sebou a dvojitým saltem vyskočil asi pět šest sáhů od země. Zachytil se mraku, a než bys spořádal dobrý oběd, už byl zase zpátky. Sem a tam neuletěl ani celé tři míle. Spadl na zem rovnou před patriarchou, zkrřížil ruce na prsou a pyšně pravil: „To koukáte, jak už umím létat v mracích!“

„Tomu ty říkáš létat v mracích?“ smál se patriarcha z plna hrdla, „spíše bych to nazval lezením po mracích. Jestlipak znáš staré pořekadlo: *Nesmrtelný ráno od Severního moře odlétá, navečer do Cang-wu přilétá.* Taková doba

a ty uletíš sotva tři míle. Ještě se musíš moc a moc učit, aby se tomu tvému létání dalo říkat umění.“

„Co vlastně znamená to staré pořekadlo?“ zeptal se Opičák.

„Opravdoví létači v mracích,“ vysvětloval patriarcha, „zrána vyrazí od Severního moře, proletí nad mořem Východním, Západním a Jižním a navečer se opět vrací do Cang-wu na věčně zelenou horu Ling, sídla bohů v Severním moři. Oblétět za den všechna čtyři moře, tomu teprve říkám létání v mracích.“

„To je ale těžké, moc těžké,“ řekl zklamaně Opičák.

„Na světě není těžkých věcí, jen naše obavy dělají věci těžkými,“ pravil patriarcha.

Nato se Opičák hluboce poklonil a zaprosil: „Můj pane, buďte ke mně milostiv a naučte mě, jak se má správně létat v mracích. Nikdy vám to nezapomenu.“

„Všichni duchové si dupnou před odletem nohou o zem, a tys to neudělal,“ poučoval ho patriarcha, „všiml jsem si, že se odrážíš dvojitém

saltem. Já tě naučím jinému pohybu, skoku plavmo, to je lepší.“

Opičák se opět poklonil na znamení díků. Patriarcha Subódhi mu prozradil zaklínadlo a pravil: „Udělej magické pohyby, vyřkni zaklínadlo, zatni ruce v pěst, škubni tělem a odraz se. Jediným skokem plavmo urazíš sto osm tisíc mil.“

Když to uslyšeli ostatní, začali se chichotat: „Ten Opičák má ale štěstí! Naučí-li se tento trik, bude moci sloužit jako listonoš, doručovat dopisy, zprávy a oběžníky a všude se užíví!“

Již se stmívalo, a učitel i žáci se proto vrátili do jeskyně. Opičák však nacvičoval skok plavmo celou noc, tak dlouho, až se to naučil.

Den plynul za dnem a Opičáka nic netížilo, nic nesoužilo, volně jako pták poletoval prostorem a vychutnával krásu věčného života. Jednoho dne, bylo to zrovna v době, kdy jaro ustupuje létu, opakovali si učedníci své úkoly ve stínu sosen. Tu se najednou zeptali Opičáka: „V kterém životě sis vysloužil to štěstí, že ti náš

učitel tuhle pošeptal kouzlo, jak se vystříhat tří pohrom? Už ses všemu naučil?“

„Moji milí bratříčkové, nechci před vámi nic skrývat,“ pravil skromně Opičák. „Za vzácné ponaučení vděčím našemu učiteli, ale i já sám jsem se dnem i nocí činil, a proto už všechno umím.“

„Teď je zrovna příhodný okamžik, předved' nám něco,“ vyzývali ho učedníci.

Opičák se nedal dvakrát pobízet, přímo hořel nedočkavostí předvést, co všechno dovede.

„Bratříčkové, řekněte si sami, v co se mám proměnit.“

„Proměň se v borovici!“

Opičák udělal posunek, jako když čaruje, zamumlal zaklínadlo, mrskl tělem a proměnil se v borovici. Učedníci začali obdivem tleskat. „Ten Opičák to ale dovede!“ křičeli jeden přes druhého.

Povykem však vyrušili patriarchu Subódhiho z rozjímání. Objevil se ve dveřích a zahrozil holí.

„Kdo to tady tropí hluk?“

Všichni se zarazili, chvatně si přihladili oděv a předstoupili. Opičák se ihned proměnil do původní podoby, vmísil se mezi ostatní a řekl: „Hlásím, ctěný učiteli, že jsme si jen opakovali úlohy a že zde nikdo nehlučel.“

„Řvete tady jako paviáni,“ zlobně se rozkřikl Subódhi, „a nechováte se ani trochu jako lidé, kteří usilují o ctnost. Z toho, kdo je ctnostný, má vyzařovat jen svatost, a jak otevře ústa, má mluvit jen samou pravdu. Čemu jste se tak chechtali?“

„Ctěný učiteli, nebudeme vám raději nic zapírat,“ přiznávali se učedníci, „to Sun Wu-kchung nám tady z legrace předváděl proměny. Vyzvali jsme ho, aby se proměnil v borovici, a on to provedl tak výtečně, že jsme mu provolávali slávu a tleskali jsme. To naše hlasy vyrušily ctěného učitele. Poníženež prosíme za prominutí.“

„Klidte se odtud!“ vzkřikl Subódhi. A pak pokračoval: „Sun Wu-kchungu, ty pojď sem! Co tě to napadlo, z ničeho nic se proměnit v borovici? Copak jsem si s tebou dával práci jen proto, aby ses ostatním chlubil? Když vidíš, že

druhý něco má, hned to po něm chceš. Když zase druhý vidí, že ty něco máš, hned to chce po tobě. Chceš-li na sebe přivolat neštěstí, tak jen je tomu všemu pěkně nauč! A když jim nic neřekneš, bude to ještě horší. Nebudeš si jist životem.“

Opičák rychle několikrát pobil hlavou o zem a poníženež prosil patriarchu za odpuštění.

„Nemám ti co odpouštět,“ pravil patriarcha Subódhi, „ale musíš odtud.“

Jak to Sun Wu-kchung uslyšel, oči se mu zalily slzami.

„Můj ctěný učiteli, kam bych měl jít?“

„Jdi si tam, odkud jsi přišel,“ pravil Subódhi.

Opičák najednou pochopil.

„Vždyť já jsem přece z jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů v zemi Ao-laj.“

„Tak se tam rychle vrať a budeš zachráněn. Zůstaneš-li tady, je po tobě veta.“

Opičák sice uznával svou vinu, ale vrátit se mu nechtělo.

„Vzácný můj pane, vězte, že jsem již skoro dvacet let z domova a rád bych se sice na své staré druhy podíval, ale nerad bych vás opustil

dříve, dokud se vám neodvděčím za vaši nezměrnou milost.“

„Jakoupak milost! Jen abys mě ještě do něčeho nezavlekl nebo na mne nepřivolal neštěstí!“

Vida, že se nedá nic dělat, Opičák se patriarchovi naposledy uklonil a rozloučil se se svými druhy.

„Až odtud odejdeš, jistě tě nepotká nic dobrého,“ pravil patriarcha Subódhi, „pamatuj si však, až se dostaneš do jakýchkoliv nesnází nebo natropíš jakékoliv zlo, zakazuji ti říkat, že jsi můj žák. Kdybys řekl jen půl slovíčka, dozvím se to a stáhnu ti tu tvou opičí kůži z těla a tvou duši pošlu do pekel. Po deset tisíc let se pak odtamtud nedostaneš!“

„Ani slovíčkem se o vás nezmíním,“ dušoval se Opičák, „řeknu vždy, že jsem se tomu naučil sám.“

Chcete-li vědět, zda se Opičák opravdu vrátil na horu Bujných květů, přečtěte si další kapitolu.

4. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZAHUBIL KRÁLE DÉMONŮ V JESKYNI UPROSTŘED VOD

Opičák Sun se tedy rozloučil. Napjal tělo, vykonal magické pohyby a skokem plavmo se vyšvihl do mraků. Vracel se do Východního světadílu. Než se nadál, spatřil horu Bujných květů a jeskyni Vodních závěsů. Byl radostí celý bez sebe. V duchu si pochvaloval: Dřív jsem se musel zle rvát s mořskými vlnami, ale teď se mi pluje lehce.

Stlačil mrak k zemi a přistál přímo na hoře Bujných květů. Klestil si cestu vpřed, když tu najednou uslyšel volání jeřába a vřeštění opic. Volání jeřába se neslo vzhůru až nad oblaka a smutný tón opičího vřeštění pronikal přímo do srdce.

„Děti moje, přišel jsem za vámi!“ zvolal opičí král. Ze skalních převisů, travin a stromů se vynořilo na tisíce velkých i malých opiček a obklopilo svého krále Krasavce. Klaněly se

a vykřikovaly jedna přes druhou: „Králi náš, jak lehko zapomínáte! Proč jste nás na takovou dobu opustil? Nechal jste nás tady samotné a my po vás toužíme jako žíznivý po vodě. Poslední dobou nás tu sužují démoni, chtějí nám zabrat naši jeskyni Vodních závěsů. Ač jsme se s nimi rvaly na život a na smrt, ti darebáci nás oloupili o majetek a odvěkli naše děti. Samými starostmi o domov dnem i nocí ani oka nezamhouříme. Ach jaké štěstí, že jste, králi náš, zase tady! Kdybyste byl přišel o rok o dva později, my i naše jeskyně bychom byly již v cizím područí.“

Sun Wu-kchung vzplál hněvem: „Co je to za démona, že si tak troufá? Jen mi to všechno do písmenka vypovězte, půjdu vás pomstít!“

„Vaše Veličenstvo,“ klaněly se opice, „ten démon si říká Rušitel světa a sídlí přímo na sever odtud.“

„Jak je to daleko?“ tázal se opičí král.

„Přižene se jako mrak, odlétá s mlhou, větrem či deštěm, s hromem či bleskem,“ vykládaly opice, „a tak nevíme, jak daleko vlastně sídlí.“

„Je-li tomu tak,“ pravil Sun Wu-kchung, „nic se nebojte, jděte si klidně hrát a já už si na něho posvítím.“

Náš opičí král se znova vymrštil a jedním skokem odlétl na sever. Rozhlíží se a tu spatří vysokou horu se svahy ostrými jako zuby pily. Mlčky si prohlížel krajinu, když zaslechl čísi hlasy. Sešel po pěšině z hory a dole pod převislou stěnou spatřil jeskyni Uprostřed vod. Před vraty poskakovalo několik šotků. Jak uviděli Sun Wu-kchunga, dali se na útěk.

„Neutíkejte!“ zastavil je opičí král, „chci, abyste něco vyřídili. Jsem pán jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů na jih odtud. Váš démon Rušitel světa, nebo jak mu říkáte, už několikrát ublížil mým synáčkům a vnoučkům. Přišel jsem se s ním vypořádat.“

Šotkové střelhbitě vběhli do jeskyně a hlásili svému vládci: „Vaše Veličenstvo, je zle!“

„Co se děje?“ křikl na ně Rušitel světa.

„Za dveřmi je nějaký opičák a říká, že je pán jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů. Tvrdí, že jste několikrát ublížil jeho synkům

a vnukům, a přišel prý se s vámi proto vypořádat.“

„Slyšel jsem od těch opic, že mají nějakého krále,“ smál se král démonů, „že prý se učil v nějakém klášteře. To bude asi on, asi se už vrátil domů. Jak je oblečen a jaké má zbraně?“

„Je beze zbraně,“ pravili šotkové, „má holou lebku, na sobě má červený šat přepásaný žlutým pásem a na nohou černé střevíce. Nevypadá ani jako mnich, ani jako obyčejný člověk, ani jako světec.“

„Přineste mou zbroj!“ nařídil král démonů.

Šotkové okamžitě uposlechli. Král démonů se oděl v brnění, uchopil meč a vyřítil se se šotky za vrata.

„Kdo se to tu vydává za pána jeskyně Vodních závěsů?“ zvolal mocným hlasem.

„Tak velké bulvy máš a ještě starého Suna nevidíš?“ vzkřikl opičí král.

Spatřiv Opičáka, král démonů se rozesmál, až se za břicho popadal.

„Neměří to ani čtyři stopy, na zádech to nemá ani tři křížky, v rukou žádné zbraně a chtělo prý by si to se mnou pořádat účty!“

„Zpropadený démone, pro oči až nevidíš!“ spustil opičí král. „Zdám se ti malý, ale kdykoliv se mi zachce, mohu se proměnit třeba v obra. Nelíbí se ti, že nemám zbraně, ale já mohu holýma rukama i měsíc strhnout z nebe. Jen moc necouvej a čichni si k mé pěsti!“

Přikrčil se, vyskočil a udeřil démona po hlavě. Ten zneškodnil Opičákův úder napřaženou pěstí.

„Ty, takový trpaslík, a já, takový obr! Ty do mne mlátíš pěstmi, a já že bych na tebe měl brát meč? Kdybych z tebe udělal mrtvolu, byl bych každému jen pro smích. Raději meč odložím a dám ti za vyučenou pěstmi.“

„Dobrá,“ smál se Opičák, „tak do toho, ty hrdino!“

Král démonů se zeširoka rozkročil a začal do Opičáka bušit pěstmi. Sun Wu-kchung se kolem něho proplétal, uhýbal ranám a sám útočil. Kopali do sebe nohama a mlátili do sebe pěstmi,

rána za ránou. Démon měl sice dlouhé paže, ale bil do prázdna. Opičákovy pěsti, ostré jako hroty šípu, však nikdy neminuly cíl. Rýpal démona do žeber, tloukl ho ze všech sil do slabin. Démon uhýbal, tu se však rozmáchl svým ocelovým mečem a rovnou Sun Wu-kchungovi po hlavě. Opičák hbitě uhnul a obr uhodil do prázdna. Když Opičák viděl, že nepřítel je už rozzuřený, rozhodl se použít svého kouzla „tělo vně těla“. Vytrhl si chlup, vstrčil si ho do pusy a zvolal: „Čáry máry!“ Rozžvýkaný chlup se proměnil na dvě stě, tři sta malých opic, které se v hloučcích sesypaly na démona.

Jakmile se totiž někdo stane nesmrtelným, může převtělovat svou duši a měnit se v cokoliv. Skutečně není zázraku, který by nedokázal. Od té doby, co se opičímu králi dostalo osvícení, mohl proměnit všech čtyřiaosmdesát tisíc chlupů na svém těle, jak se mu zachtělo.

Všechny proměněné opičky poulily bystře oči a poskakovaly kolem. Byly tak droboučké, že ani meč, ani kopí je nemohly zasáhnout. Přiskakovaly dopředu i dozadu, vrhaly se nahoru

i dolů, obklopily Rušitele světa, věšely se na něho, tahaly ho, prolézaly mu mezi nohama, podtrhávaly mu je, kopaly ho a vytrhávaly mu chlupy, dloubaly mu oči, mačkaly mu nos, lechtaly ho, až ho nakonec povalily na zem a válely se s ním v jednom chumlu. Sun Wu-kchung zatím vytrhl obrovi meč, odstrčil opičky a ťal ho rovnou do čela. Opičky se probily do jeskyně a přemohly všechny šotky. Opičák se pak otřepal a opičky se proměnily znova v chlupy na jeho těle. Avšak dosti jich zůstalo. To byly ty, které král démonů přivlekl z jeskyně Vodních závěsů.

„Jak jste se sem dostaly?“ otázal se opičí král.

Bylo jich asi třicet či čtyřicet. Vysvětlovaly se slzami v očích: „Náš mocný králi, potom, co jste odešel hledat nesmrtelné, dorážel na nás démon po celé dva roky, čáry nás obloudil a zavlkl až sem. Všechno tady pochází z naší jeskyně. I kamenné talíře a misky sem ten lotr natahal.“

„Všechny naše věci vynesete ven,“ nařídil opičí král. Pak podpálil jeskyni a ta shořela na prach.

„Teď se mnou půjdete pěkně domů,“ pravil Sun Wu-kchung svým opičkám.

„Mocný králi,“ ozvaly se opičky, „na cestě sem nám zafičel kolem uší silný víchř a zavanul nás až v tyto končiny. Neznáme však cestu zpět. Povězte, kudy se máme vrátit domů.“

„To vás démon očaroval a na tom přece nic není, to já také dovedu. Teď mi stačí jen napovědět a všechno vím, všechno znám. Zavřete oči a nic se nebojte.“

A tak opičí král vyřkl zaklínadlo, osedlal víchřici a po chvílce se spustil s mrakem na zem.

„Dětičky, otevřete oči,“ zvolal.

Opice pocítily pod nohama opět pevnou půdu. Poznaly, že jsou zase doma. S netajenou radostí se rozběhly známou cestou do jeskyně. I ostatní opice se namačkaly dovnitř, rozestavěly se do řad podle stáří a hodností a vzdaly čest svému panovníkovi. Pak rychle přichystaly víno a ovoce a uspořádaly bohatou slavnostní hostinu.

Vyptávaly se na to, jak byl démon zkrocen a jejich bratříčkové záchráněni. Sun Wu-kchung jim vše dopodrobna vypověděl a jejich chvála nebrala konce.

„Kdež bychom si pomyslely, že náš mocný král se naučí v cizině takovým kouzlům!“

„Moji maličci,“ usmál se Opičák, „větší radost než z kouzel mám z toho, že jsem dostal řádové jméno. Příjmením se teď jmenuji Sun a mé řádové jméno zní Wu-kchung, to znamená ‚ten, který pochopil prázdnotu‘.“

Jak to opičky uslyšely, tleskaly radostí.

„Náš král je Sun první, a my jsme Sun druhý, třetí, malý Sun, mrňavý Sun, mrňavoučký Sun, celá rodina Sunů, celá říše Sunů!“

Jedna za druhou si přicházely připít na zdraví se svým králem Sunem prvním. Na mísách a podnosech se vršily vzácné květiny a ovoce, popíjelo se hroznové a kokosové víno.

Chcete-li vědět, jak opičí král vládl svým opičkám, přečtěte si další kapitolu.

5. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI OPIČÁK V PALÁCI DRAČÍHO KRÁLE VYPŮJČIL POKLAD

Již jsme pověděli, jak opičí král Krasavec zle ztrestal démona Rušitele světa, uchvátil jeho obrovský meč a ověnčen slávou se vrátil do své jeskyně. Každý den pak cvičil opičky ve zbrani, učil je dělat kopí z bambusu a meče ze dřeva, učil je vztyčovat vlajky a stát na stráži, učil je útoku, ústupu a ležení v táboře. Jednoho dne opičí král v klidu přemýšlel a tu ho napadlo: „Bude-li někdo brát naši hru vážně, nebo dozví-li se král lidí, král ptactva či král zvířat, co tu tropíme, obviní nás, že se tu cvičíme ve zbrani jen proto, že chystáme spiknutí. Vytáhnou-li proti nám s vojskem, naše bambusová kopí a dřevěné meče nám nebudou nic platné. Musíme mít opravdové ostré meče a sudlice. Ale jak si je opatřit?“

Opičky se zarazily.

„Náš vzácný král je velice předvídavý, ale kde jen zbraně vzít?“

Jak tak rozmlouvaly, přistoupily čtyři staré opice – dvě opice s protáhlou tváří a narudlými zadky a dvě bezocasé opice s hrbem na zádech –, postavily se do pozoru a hlásily: „Vaše Veličenstvo, sehnat opravdové zbraně je náramně lehká věc.“

„Jak jste na to přišly?“ podivil se Sun Wu-kchung.

„Na východ od naší hory,“ pravily opice, „je obrovské jezero, měří skoro dvě stě mil. Právě zde je hranice země Ao-laj. Po druhé straně hranice se rozprostírá jiné království a v jeho městech je plno zbrojného lidu. Mají jistě hodně kovářů, stříbrorytců a zlatotepců. Kdyby tam Vaše Veličenstvo zašlo, nakoupilo nebo dalo udělat zbraně, mohly bychom se vycvičit a kdykoliv bychom naši horu uhájily. Naše opičí království by se těšilo míru a rozkvětu.“

Opičákovi se tento návrh velice zalíbil.

„Pěkně si tu hrajte, já tam skočím.“

A tak se náš milý opičí král opět vznesl skokem plavmo do mračen, a než se nadál, už byl na druhé straně jezera. Opravdu zde bylo město,

obehnané zdí a příkopem, s širokými ulicemi a tržišti. Všude se hemžilo lidí jako mravenců.

Sun Wu-kchungovi hned bleskl hlavou nápad: Jistě zde mají hodně pěkných zbraní. Ale proč bych je měl kupovat, když je o nějaké mohu připravit svými čáry a kouzly?

Vztáhl ruce k čarování, zamumlal zaklínadlo, přilehl k zemi, vsál do sebe prach a fú! fú! vydechl jej prudce z úst. Zdvihl se takový víchr, že písek i kamení poletovaly ve vzduchu. Obyvatele města přepadl strach, na ulicích a na bazarech spěšně zavírali okna a dveře a nikdo se neodvážil na ulici. I králova družina se strachy rozprchla. Sun Wu-kchung přistál s mrakem na zemi, vřítel se hlavní bránou do města a zamířil rovnou ke královské zbrojnici. Pozotvíral všechny dveře. Za nimi ležely nepřeborné zásoby zbraní: nože, kopí, meče, sudlice, sekery, palcáty, cepy, srpy, biče, hrábě, palice, činky, luky, samostříly, trojzubce, oštěpy a mnoho jiných zbraní. Opičák se nesmírně zaradoval, jen mu vrtalo hlavou, jak všechny ty zbraně sám pobere. Rozhodl se tedy, že vykouzlí zástup opiček, aby

je odnesly. Vytrhl si chlup, vstrčil jej do úst, rozžvýkal, vyprskl, zamumlal zaklínadlo a chlup se proměnil ve sta, ba tisíce malinkatých opiček. Rvaly si zbraně z rukou a o překot se o ně tahaly. Silnější unesly pět až sedm kusů, slabší dva tři. Královská zbrojnice zela prázdnotou, jako bys ji vymetl. Opičák nakonec opět nasedl na mrak, povolal vichr a se všemi opičkami se dal zanést do tábora.

Staré i mladé opice si právě hrály a skotačily před bránou. Tu najednou uslyší kvílení vichru. Vzhlednou k obloze a co nevidí – z nebe se chumelí samé malé opičky. To je tak vyděsilo, že vzaly nohy na ramena a zalezly do úkrytů. Opičí král Krasavec stlačil mrak, rozptýlil mlhovinu a mračna, škulbl tělem a opět si nasadil vytržený chlup. V tom okamžení opičky zmizely a zbraně napadaly na zem.

„Všichni si pojdte pro zbraně!“ zvolal opičí král.

Když opičky uviděly, že na návrší před jeskyní stojí sám jejich král, vybíhaly, klaněly se a vyptávaly, co se děje. Sun Wu-kchung jim pak

vypověděl, jak zdvihl vichr a přistěhoval zbraně. Opičky se začaly tahat o nože a meče, rvát si z rukou sekery a kopí, natahovat luky. Pištěly a vrěstěly a celý den jim uběhl jen v samém skotačení.

Druhého dne se opět rozložily táborem. Opičí král je nechal nastoupit, bylo jich přes čtyřicet sedm tisíc. Shon při nástupu vyplašil všechnu divou zvěř v horách – hady a plazy, vlky, tygry, pardály, srnce, daňky, hyeny, lišky, šakaly, kuny, jezevce, lvy, slony, orangutany, medvědy, jeleny, divoké kance, buvoly, antilopy, nosorožce, divoké zajíce a vlkodlaky. Všechna tato zvířata měla své krále démony, kteří sídlili v dvaasedmdesáti jeskyních. Ti všichni se teď přišli poklonit opičímu králi jako svému náčelníkovi. Pak přicházeli opičího krále navštěvovat v každou roční dobu, někteří se dokonce začali cvičit ve zbrani v opičím vojsku, jiní zase pravidelně posílali dávky obilí. Hora Bujných květů se stala mocnou jako nějaký ocelový hrad a bohatou jako město celé ze zlata. Někteří králové démonů zase přivázeli zlaté

bubny, hedvábné praporce a korouhve, přílbice a brnění. Všude vládl čilý ruch jako v úle všude se cvičila a pochodovala vojska ve zbrani.

To se opičímu králi velmi líbilo. Jednoho dne pravil svým druhům: „Vy všichni už umíte zacházet s luky, vyznáte se ve zbraních, ale můj meč je příliš tupý a nešikovný, ani trochu se mi nezamlouvá. Co si počít?“

Opět přistoupily čtyři staré opice, uklonily se a pravily: „Jeho Veličenstvo král je nesmrtelný, obyčejné pozemské zbraně se pro něho nehodí. Dovolte nám, Vaše Veličenstvo, jednu otázku: umíte plavat pod vodou?“

„Od té doby, co se mi dostalo osvětlení,“ pravil Opičák, „ovládám dvaasedmdesát proměn. V mracích jsem jako doma, když se chci dostat do nebe, vždycky si cestu najdu, když chci proniknout do nitra země, vždycky vím kudy, rozhodnu-li se kráčet po slunci či po měsíci, nevrhám stín, a když chci proniknout do kamene či zlata, nic mi v tom nemůže zabránit, ve vodě se neutopím a oheň mě nespálí. Není místa, kam bych nemohl jít.“

„Voda, která teče pod naším železným můstkem, přitéká z paláce dračího krále Východních moří,“ pravily opice, „je-li náš král obdařen takovou kouzelnou mocí, že by mohl sestoupit do vodních hlubin, mohl by navštívit dračího krále a požádat ho o nějakou zbraň. Jistě by se u něho našlo něco podle vkusu Jeho Veličenstva.“

„Dobrá, vypravím se tam,“ pravil Opičák velice potěšen.

A tak náš udatný opičí král vyskočil na můstek, přeříkal zaříkadlo proti neblahým účinkům vody a žbluňk! ponořil se do vln. Rozhrnul je a potopil se až na dno Východního moře. Tu narazil na [jakšu](#), který hlídkoval ve vodě. Ten se mu postavil do cesty a zvolal: „Hej, ty duchu tam, co hrneš před sebou vodu, co jsi za svatého? Oznam, kdo jsi, ať tě mohu jít ohlásit!“

„Jsem Sun Wu-kchung, král a pán hory Bujných květů. Jsem blízkým sousedem vašeho dračího krále. Jak to, že mě neznáš?“

Jak to jakša uslyšel, rychle běžel s hlášením do křišťálového paláce. Dračí král spěšně povstal

a se svými dračími syny a vnoučaty, krabím vojskem a račími generály vyšel z paláce uvítat opičího krále. Usadil ho na čestné místo vedle sebe. Když popili čaje, zeptal se: „Kdy vznešený světec dosáhl osvícení a jaká vzácná kouzla ovládá?“

„Hned jak jsem přišel na svět,“ pravil sebevědomě Opičák, „jsem vedl ctnostný život a cvičil jsem se, až jsem dosáhl nesmrtelnosti. Poslední dobu jsem učil své poddané válečnému umění, abychom byli s to uhájit naše království. Sám však nemám zbraň. Již dávno jsem slyšel, že v perleťových síních nefritového paláce vznešeného souseda se skrývají zázračné zbraně. Přišel jsem proto, abych o jednu poprosil.“

Dračí král nemohl dost dobře takovou prosbu odmítnout. Nařídil proto kastelánu pstruhovi, aby přinesl velikánskou dýku.

„S dýkou neumím zacházet,“ odmítal Sun Wu-kchung, „prosil bych o jinou zbraň.“

Dračí král poslal tedy kapitána oukleje, aby se silákem úhořem přinesli devítizubou vidlici. Sun Wu-kchung poskočil, uchopil ji do ruky,

rozmáchl se, ale hned vidlici odložil a pravil: „Je příliš lehká a nešikovná do ruky. Prosil bych o jinou zbraň!“

„Vznešený světče, asi jste si správně nevšiml, že tato vidlice váží tři tisíce šest set liber,“ pravil dračí král.

„Je příliš lehká a nešikovná do ruky,“ trval na svém Opičák. Dračí král z toho byl úplně zmatený. Nařídil tedy správci plotici, aby s vrchním velitelem kaprem přinesli barevně zdobenou sudlici. Sudlice vážila sedm tisíc dvě stě liber. Opičák k ní přistoupil, potěžkal ji v ruce, píchl několikrát kolem sebe do vzduchu, ale pak ji zabodl do země a pravil: „Pořád je to příliš lehké, příliš lehké.“

Dračího krále již ovládl strach.

„Vznešený světče, tato sudlice je opravdu nejlepší zbraň, jakou v paláci máme. Při nejlepší vůli vám již nemohu předložit nic jiného.“

„Staré pořekadlo praví: *Nikdy neměj strach, že by se u dračího krále nenašly poklady,*“ zasmál se Opičák. „Jen se jděte pořádně podívat. Máte-li

nějaké zbraně, které by se mi hodily, bohatě vám za ně zaplatím.“

„Namoutěduši, už žádné nemám,“ tvrdil dále dračí král.

A jak se domlouvali, ze zadních komnat se vynořila dračí královna matka i s dcerou a pravily: „Vaše Jasnosti, tento světec je opravdu neobyčejná bytost. V naší mořské klenotnici máme přece to očarované železo, jímž bylo srovnáno dno [Nebeské řeky](#). V posledních dnech plane oslnivou září jako červánky. Zdaž to není znamením, že má být vytaženo a předáno našemu vzácnému hostu?“

„Tímto železem [Velký Jü](#), když krotil vodstva, určoval hloubku moří a řek,“ pravil dračí král. „Je to jen kus očarovaného železa. K čemu by se mu mohlo hodit?“

„O to se nestarej,“ radila dračí královna, „prostě mu to železo dej, ať si s ním poradí sám, po tom nám už nic není. Jen když ho vystrnadíme ze dveří.“

Dračí král poslechl a pověděl o železe Opičákovi.

„Jen ho přineste, ať se na ně podívám.“

„Nikdo s ním ani nehne,“ lomil rukama dračí král. „Vážený světec se tam musí jít podívat sám.“

Dračí král ho opravdu zavedl do mořské klenotnice. Již z dálky viděli pronikavou zlatou záři.

„Tu záři vydává právě to očarované železo,“ ukazoval dračí král.

Opičák si vykasal rukávy a ohmatal je. Byl to válec přes dva sáhy dlouhý. Opičák ho popadl vší silou oběma rukama.

„Kdyby byl tak o kousek kratší a tenčí, to by se mi hodil!“

Sotva to dořekl, železný válec se ztenčil o několik stop. Opičák ho otočil.

Kdyby se tak chtěl ještě trochu zmenšit, pomyslel si.

Čarovné železo se skutečně opět o kousek smrštilo. To Opičáka velice potěšilo. Vyndal je na denní světlo a tu vidí, že je to vlastně sochor z černého železa se zlatými kroužky na koncích.

U jednoho kroužku byl vyryt nápis: *Zlatá tyč s kroužky zvaná „přací“.* Váha 13 500 liber.

Opičák se v duchu velice zaradoval. Tahle věcička se asi mění, jak si kdo přeje.

Pohrával si s tyčí v ruce a tu mu uklouzlo: „Kdyby tak byla ještě o něco tenčí a kratší, to by bylo něco!“

Než se dostal ven z klenotnice, měřila tyč už jen dva sáhy. Náš milý Opičák, nadšený novou zbraní, jí začal kroužit a mávat a poletoval v křišťálovém paláci jako zběsilý.

Chudák dračí král se z toho chvěl hrůzou jako osika a drácatům ulétly strachy dušičky. Želvy a želvičky bázně stahovaly krky, ryby, raci a krabi schovávali hlavy do písku. Nakonec opičí král se svým pokladem v ruce usedl na trůn křišťálového paláce po boku dračího krále.

„Velice vám děkuji, vzácný sousede, za vaši nezměrnou ochotu,“ usmíval se přívětivě.

„Nejsem hoden, nejsem hoden,“ mumlal vystrašeně dračí král.

„Tenhle kus železa se mi náramně hodí, ale měl bych ještě jedno přání,“ pravil posléze Opičák.

„Jaké je to přání, vzácný hoste?“

„Dokud jsem neměl tuto čarovnou tyč, mohl jsem si chodit, jak se mi zlíbilo. Teď však k ní musím mít i vhodné odění. Máte-li zde nějaké brnění, věnujte mi je. Bohatě se vám odměním.“

„Je mi líto, ale nic takového nemám.“

„Což neznáte staré pořekadlo: *Jeden host neobtěžuje dva hostitele?*“ smál se Opičák.

„Říkejte si tisíckrát, že nic nemáte, já se odtud nehnu.“

„Prosím vznešeného světce, aby se poohlédl jinde po moři, snad by se někde pro něho něco našlo,“ přemlouval ho dračí král.

„Lépe je sedět na místě než běhat po všech koutech. Trvám na tom, abyste mi nějaké brnění opatřil,“ opět naléhal Opičák.

„Opravdu žádné nemám,“ vymlouval se dračí král. „Kdybych nějaké měl, už bych vám je byl dávno věnoval.“

„Vyzkouším na tobě svou novou zbraň a hned uvidíme, jestli máš nebo nemáš.“

„Vznešený světče, prosím vás, jen na mne nevztahujte ruku, jen na mne nevztahujte ruku,“ vyrazil ze sebe dračí král vyděšeně. „Půjdu zjistit, jestli by se nějaké brnění pro vás nenašlo u mých bratří.“

„A kde bydlí vaši bratři?“ ptal se Opičák.

„Mí bratři jsou dračí králové Jižního, Severního a Západního moře.“

„Ale mně se tam nechce,“ ošklíbal se Opičák.

„Sám jistě dobře víte, že je lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše. Je mi jedno, kde nějaké brnění seženete, ale musíte mi je dát, a to hned.“

„Vážený světec se nemusí obtěžovat. Máme zde železné bubny a zlaté zvony. Kdykoliv je něco naléhavého, uhodíme do bubnů a rozezvučíme zvony a bratři jsou tady, než se naděješ.“

„Je-li tomu opravdu tak,“ pravil Opičák, „tak co nejrychleji zabubnujte na poplach.“

A tak generál želva šel zabušit do zvonů a vrchní velitel krokodýl udeřil do bubnů.

Zvuk zvonů a bubnů v mžiku vyburcoval dračí krále tří moří a ve chvíliče všichni tři dorazili.

„Nejstarší bratře, co se tu děje, že jste nařídil rozezvučet zvony a bubny?“ otázal se král Jižního moře.

„Moudrý bratříčku,“ povzdechl si dračí král, „co ti mám povídat. Před chvílí přišel nějaký nesmrtelný z hory Bujných květů a hlásil se ke mně jako k sousedovi. Pak na mně chtěl zbraň. Dal jsem mu ocelovou vidlici. Ta se mu však zdála malá. Nabídl jsem mu tedy zdobenou sudlici, ta se mu zdála zase lehká. Sám rukama vyndal to očarované železo ze dna Nebeské řeky a ještě s ním cvičil. A teď mi tu sedí v paláci a vymáhá na mně brnění. Já tady opravdu žádné nemám. Dal jsem proto zazvonit a zabubnovat, abych vás povolal. Máte-li nějaké brnění, přineste mu je, ať se ho konečně zbavím.“

Dračí král Jižního moře byl vzteky téměř bez sebe.

„Bratři, sebereme vojska a hurá na něj!“

„To nebude nic platné,“ pravil dračí král.
„Nepolapíte ho. Jak vás udeří tou tyčí z očarovaného železa, je s vámi konec. I kdyby vás jen trochu škrábl, máte památku nadosmrti.“

„Drahý bratříčku, raději si s ním nic nezačíněj. Dáme mu zbroj, ať už je ze dveří. Pak si půjdeme stěžovat na nebesa,“ vložil se do toho dračí král Západního moře.

„Ano, tak to uděláme,“ souhlasil dračí král Severního moře. „Mám zde pár střevíců do mraků z lotosového vlákna.“

„A já zde mám krunýř ze zlatých plátků,“ pravil král Západního moře.

„A já mu dám klobouk z tmavého zlata zdobený peřím fénixe,“ dodal dračí král Jižního moře.

Starý dračí král se velice zaradoval a zavedl je do křišťálového paláce k Opičákovi, aby mu předali dary.

Opičí král si nasadil zlatý klobouk, vklouzl do zlatého brnění, obul střevíce do mraků, uchopil svou práci tyč a vykročil ven.

„Vy chamradi,“ pravil opovržlivě, když procházel kolem draků.

Dračí králové čtyř moří se cítili velice uraženi. Šli se proto poradit, jak sestavit žalobu nebi.

Chcete-li vědět, co podnikl Opičák se svou novou zbraní, přečtěte si další kapitolu.